



**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ  
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ  
ТА ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

## **ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

*X Всеукраїнської науково-  
практичної конференції  
курсантів, студентів, аспірантів  
та ад'юнктів*

## **ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

*Львів – 2020*

### **РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

д-р с.-г. наук **Кузик А.Д.** – головний редактор

д-р техн. наук **Попович В.В.**

д-р техн. наук **Ковалишин В.В.**

канд. фіз.-мат. наук **Меньшикова О.В.**

канд. хім. наук **Мірус О.Л.**

канд. філ. наук **Лабач М.М.**

канд. тех. наук **Станіславчук О.В.**

канд. тех. наук **Горностаї О.Б.**

канд. мед. наук **Телегіна Г.В.**

канд. тех. наук **Марич В.М.**

канд. пед. наук **Ільчишин Я.В.**

### **ОРГАНІЗАТОР ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет  
безпеки життєдіяльності

### **Технічний редактор, комп'ютерна верстка Друк на різнографі Відповідальний за друк**

Климус М.В.  
Климус М.В.  
Фльорко М.Я.

### **АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:**

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,  
м. Львів, 79007

### **Контактні телефони:**

(032) 233-24-79,  
тел/факс 233-00-88

**Проблеми та перспективи розвитку охорони праці:** Зб. наук. праць  
X Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та  
ад'юнктів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2020. – 178 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами X Всеукраїнської науково-  
практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «**Проблеми та  
перспективи розвитку охорони праці**».

### **Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:**

- Проблеми і перспективи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою
- Профілактика виробничого травматизму
- Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників
- Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур
- Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки
- Культура та психологія праці
- Гуманітарні аспекти підготовки сучасного фахівця

© ЛДУ БЖД, 2020

Здано в набір 16.04.2020. Підписано до друку  
21.04.2020. Формат 60x84<sup>1/3</sup>. Папір офсетний.  
Ум. друк. арк. 10,72.  
Гарнітура Times New Roman.  
Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.  
Друк: ЛДУ БЖД  
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.  
ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-  
статистичних та інших даних, а також за  
використання відомостей, що не  
рекомендовані до відкритої публікації,  
відповідальність несуть автори  
опублікованих матеріалів. При  
передруковуванні матеріалів посилання  
на збірник обов'язкове.

УДК: 331.4

## ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

*Волоско П.І.*

Льчишин Я.В., к.пед.н., викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

В Україні зберігається вкрай низький показник співвідношення кількості нещасних випадків зі смертельним наслідком до загального числа нещасних випадків на виробництві. За даними Міжнародної Організації Праці це співвідношення, в середньому у світі, складає від 1 до 730 (і це при тому, що у більшості країн статистичні спостереження враховують нещасні випадки з непрацездатністю 3 дні і більше) [1].

Багатолітні дослідження свідчать про те, що умови праці працівників основних залізничних професій, що забезпечують безпеку руху поїздів, протікають в несприятливих виробничих умовах, що супроводжуються комплексною дією шкідливих і небезпечних виробничих чинників різної природи і інтенсивності. У шкідливих умовах праці працює більше 73 всіх трудових потенціалу галузі.

Експлуатація технологічного устаткування і рухомого складу, проведення ремонтних і колійних робіт супроводжуються високим пилоутворенням, виділенням різних хімічних речовин, інтенсивним шумом, вібрацією, наявністю великих фізичних і нервово-емоційних навантажень, несприятливою мікрокліматичною і мікробіологічною дією і ін. Всі ці умови визначають професійний ризик і обумовлюють розвиток професійних захворювань залізничників.

У структурі професійних захворювань більшість це хронічні нозологічні форми, а перші місця належать таким захворюванням, як захворювання органів дихання "пилової" етіології – 56,5% (пневмоконози і пиловий бронхіт), вібраційна хвороба – 15,2%, професійна тугоухість – 13,1% і захворювання опорно-рухового апарату – 8,9% [2].

Крім того, інтенсивність дії виробничих чинників на тих, що працюють весь час зростає із-за зношування і «старіння» технологічного устаткування. Працівники великого числа залізнично-дорожніх професій пов'язані з виконання професійних обов'язків в умовах інтенсивної нервово-емоційної напруги: робота машиніста без помічника, в нічні зміни, робота в "вікна" і в умовах дефіциту часу, в умовах короткочасних "засвічень", засліплення і так далі.

Слід врахувати також наявність гіподинамії і монотонності, тривале перебування в рейсі (провідники поїздів далекого прямування, працівники рефрижераторних секцій і ін.), часту зміну тимчасових і кліматичних поясів, які можуть служити провокуючими обставинами розвитку

стомлення, зниження імунного статусу, порушення компенсаторно-адаптаційних реакцій і, кінець кінцем – розвитку професійних захворювань.

Постійна увага охороні праці обумовлена специфікою галузі. На залізничному транспорті велика кількість видів робіт виконуються на коліях без припинення руху поїздів, що є дуже небезпечним чинником. Особливо цей чинник характерний для працівників дистанції сигналізації і зв'язку, що виконують технологічний процес обслуговування колійних пристроїв: стрілок, сигналів, рейкових кіл в обмежений час перерви руху поїздів.

Основними проблемами, з якими на сьогодні вимушені стикатися фахівці із охорони праці під час виконання завдань щодо забезпечення безпечних та нешкідливих умов праці, є:

- недосконалість нормативно-правової бази з питань охорони праці: скасовано дію низки важливих документів, а замість них тимчасово відновлені старі, ще радянського взірця;

- деякі нормативні документи відмінені без введення замість них нових;

- нові нормативні документи з охорони праці (НПАОП), що приймаються на державному рівні, мають узагальнений характер із переліком посилань на інші документи, що робить використання таких документів незручним, особливо в лінійних підрозділах, де відсутній доступ до нормативних баз;

- виконання робіт із застосуванням машин та обладнання, термін експлуатації яких, установлений виробником, закінчився (на сьогодні до таких належить до 80% вантажопідіймальних кранів, котлів та посудин, що працюють під тиском);

- відсутність достатнього фінансування заходів з охорони праці [3, ст.112].

Для підвищення безпеки праці на залізницях, на сьогодні, необхідно:

- проведення робіт щодо перегляду документів з охорони праці, що були прийняті ще за радянських часів Міністерством шляхів сполучення СРСР, та приведення їх у відповідність до чинного законодавства;

- вдосконалення системи ідентифікації небезпек, оцінювання ризиків та внутрішній аудит системи управління охороною праці, які запроваджені міжнародним стандартом OHSAS 18001:2007;

- приведення технічного стану обладнання до сучасних умов безпеки праці (забезпечення додатковими запобіжними засобами тощо);

- проведення заходів щодо підвищення особистої відповідальності працівників за дотримання ними безпечних методів праці.

Вважаємо, що з метою адаптації охорони праці до сучасних умов на залізничному транспорті необхідно, в першу чергу, створити єдину корпоративну систему управління охороною праці (СУОП) для ПАТ «Українська залізниця», що дозволить оптимізувати політику підприємства

у сфері охорони праці, підвищити рівень безпечності виконання робіт на підприємстві, зменшити та запобігти впливу небезпечних чинників на працівників [4, 5].

#### Список використаної літератури

1. Офіційний сайт статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
2. Електронний ресурс: <https://naurok.com.ua/profesiyni-zahvoruyvannya-slyusariv-ta-h-profilaktika-118105.html>.
3. Проблеми охорони праці на залізничному транспорті, Сухорукова Т.Г., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ), збірник матеріалів конференції «Проблеми транспортного комплексу України».
4. Козодой Д.С. Вимоги до сучасної системи управління охороною праці підприємств залізничного транспорту / Д.С. Козодой // Весник ХНАДУ, вып. 59, 2012. – с. 95 – 99.
5. Сусленко В. Необхідно створити єдину корпоративну систему управління охороною праці в ПАТ «Укрзалізниця» [Електронний ресурс] / В. Сусленко. – Режим доступу: <http://ukrailways.com/intervyyu/1783-valerij-suslenko-neobkhidnostvoriti-edinu-korporativnu-sistemuupravlinnya-okhonoroyu-pratsi-dlya-patukrzalznitsya.html>.

УДК: №016:373.2

#### ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

*Гафич Г.С.*

Галаджун Я.В., к.т.н., доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності,  
Львівського національного університету імені Івана Франка

З розвитком України постає питання про належну освіту її громадян. Освітній процес починається від самого народження дитини і триває пожиттєво. Першою освітою, яку ми здобуємо в житті, є дошкільна освіта, яка в Україні є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти. В Україні є 14.9 тис. дошкільних закладів, де задіяно 1.3 мільйона дітей [4]. Дошкільна освіта – це галузь освіти, яка спрямована на реалізацію навчальних та виховних завдань для дітей дошкільного віку [1]. Важливо є і те, що в Україні працюють різні типи дошкільних закладів, які можуть забезпечити індивідуальні потреби кожної дитини. Тут йдеться про дітей з особливими потребами, батьки яких можуть самі вибрати між спеціальним чи інклюзивним закладом дошкільної освіти. За статистикою 2018 року в Львові діє 119 дошкільних

закладів [6]. Варто пам'ятати що крім освіти в цих закладах не менш важливою є й охорона праці дітей.

Одним з таких закладів дошкільної освіти є приватний дитячий садочок «Казка». Де проводиться навчання та виховання дітей від 1 до 6 років. Тут працюють висококваліфіковані вихователі, аніматори та психологи, які мають значний досвід роботи у сфері освітніх і виховних послуг. А також вони є обізнані з загальними положеннями з охорони праці, адже несуть відповідальність за життя своїх підопічних. Здобуття дошкільної освіти в закладах дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності має забезпечити виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти в Україні, який реалізується програмами розвитку дітей та навчально-методичним забезпеченням, що затверджуються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України [5]. Заняття проводяться за допомогою гри. Оскільки ця гра часто відбувається на вулиці, то з дітьми часто проводяться ігри виховного характеру, наприклад, як потрібно поводитися на вулиці, під час грози, на річці. Цей заклад працює вже 4 роки і його відвідують 85 дітей. Для того, щоб забезпечити ефективно навчання дітей у групі набирають не більше 6 осіб, адже кожному потрібно приділити належну увагу та забезпечити необхідні умови праці. Класи є оснащені всіма необхідними приладами, користування якими відбувається з дотримання чітких вимог з охорони праці. Для забезпечення комфортного мікроклімату в приміщенні є встановлені кондиціонери та обігрівачі. В класах розетки розміщуються дуже низько, оскільки вже в 5-6 років ми працюємо з планшетами, то для дітей обов'язково проводиться перед заняттям додатковий інструктаж з пожежної безпеки, щоб запобігти ураженню дітей електричним струмом. Базовий компонент дошкільної освіти України ґрунтується на основних положеннях Міжнародної конвенції ООН про права дитини, Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», інших нормативних актах стосовно дитинства.

Підводячи підсумки вище наведеного, поряд із освітою важливе місце в дошкільних закладах займають питання охорони праці. Кожен вихователь повинен усвідомлювати, що несе відповідальність за дітей, адже вони ще не вміють самі вберегтись від різних небезпек оточуючого середовища. Необхідною є і злагоджена праця вихователя з батьками, щоб батьки вдома могли ще раз наголосити дитині про небезпечність сірників, розеток, чи грози.

#### Список використаної літератури

1. Закон України «Про дошкільну освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.